

Beantwoording Technische vragen raadsvoorstel Begroting 2024

Nr.	Fractie	Vraag	Antwoord
1)	CDA	Pagina 1: Opzet van de begroting: Tekstueel is aangegeven dat de begroting 2024 ten opzichte van de begroting 2023 qua opzet verder is doorontwikkeld. Waaruit blijkt dat en op welke onderdelen binnen de beleidsbegroting is dit zichtbaar?	<p>In de begroting 2023-2026 waren alle onderwerpen uit het coalitieakkoord opgenomen. Daarbij was in jaren een splitsing gemaakt tussen het begrotingsjaar (2023) en de jaren daarna (vanaf 2024). Doordat alle onderwerpen integraal waren opgenomen zaten daar ook veel reguliere (going-concern) taken bij.</p> <p>In deze begroting zijn alleen de relevante ambities/beleidsvoornemens opgenomen, waarbij zoveel mogelijk de concrete beleidsvoornemens voor 2024 zijn benoemd. Daarmee verwachten wij de raad op deze onderwerpen goed te kunnen informeren.</p>
2)	CDA	Pagina 1: Aanvullende financiële middelen voor realisatie van ambities uit het coalitieakkoord zijn in de begroting niet voorzien. Ambities zijn dus niet concreet gemaakt. Als dit nu nog moet gebeuren, hoe denkt het college in de resterende termijn van deze collegeperiode deze ambities te gaan realiseren?	Het gaat hier om ontwikkelingen die in 2024 op ons af zullen komen, maar die op dit moment financieel nog niet voldoende concreet zijn om financieel te vertalen. De planvorming moet hiervoor eerst zijn afgerond.. Daarom is het niet mogelijk om hier middelen aan te koppelen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan het project Huis van de Gemeente, waarbij de varianten en de hiervoor benodigde middelen separaat aan u zullen worden voorgelegd.
3)	CDA	Pagina 2: Blijkbaar dekt het coalitieakkoord niet 100% de lading. Kunt u voorbeelden aangeven van onderwerpen waaraan in 2024 wordt gewerkt?	De onderwerpen waarin in 2024 gewerkt zal worden zijn opgenomen in paragraaf 1.6. Voor het overige verwijzen wij naar de beantwoording op vraag 2.
4)	CDA	Pagina 6: Vanaf 2025 is sprake van een fors nadelig beeld. Dit moet zijn: vanaf 2026?	Dit moet inderdaad 2026 zijn.

5)	CDA	Pagina 6: De rente stijgt op diverse fronten. Is er in de afgelopen (langere) periode beleid gevoerd om aflopende langjarige rentecontracten vervroegd om te zeten naar opnieuw langjarige rentecontracten om zo verzekerd te zijn van lage rentetarieven?	In 2020 hebben we een lening overgesloten tegen een lager rentepercentage. Daarbij moest overigens disagio cq. boeterente worden betaald. Destijds hebben we ook bekeken of het verstandig was om andere leningen om te zetten. De bleek i.v.m. de looptijden een beperkt voordeel in de exploitatie op te leveren. Overigens gold daarvoor ook dat er dan een boeterente moest worden betaald. Met de huidige rentestanden is vervroegd oversluiten overigens niet meer aan de orde.
6)	CDA	Pagina 17: Er wordt een jongerenwerker aangenomen voor het uitvoeren van een pilot. Waarom is het uitvoeren van een pilot nodig? Er is toch al eerder een jongerenwerker (geruime tijd) actief geweest. De gemeente kan toch weten wat er speelt?	De jongerenwerker van Servanda richt zich op een jongere doelgroep jeugd. Het doel van de pilot is om voor meer verbinding te zorgen tussen buurtbewoners en jongeren op straat. Het verbeteren van de leefbaarheid in de wijk en overlastmeldingen te verminderen.
7)	CDA	Pagina 18: Wat gaat de cultuurcoach in 2024 kosten?	De kosten in 2024 zullen maximaal 10.000 euro zijn. Deze worden bekostigd uit het budget van de post 'Kunstbeleid'
8)	CDA	Pagina 28: Kunt u voorbeelden geven van actieve openbaarmaking van overheidsinformatie die uit eigen beweging openbaar is gemaakt door de gemeente in het kader van de WOO?	Met de actieve openbaarmaking zijn we nog volop bezig. Vanaf dit jaar worden de stukken van WOO verzoeken ook gedeeld via de website.
9)	CDA	Pagina 35: overzicht tarieven: Kan inzicht verschaft worden in de stijging van de tarieven voor het jaar 2024?	Dit inzicht kan nog niet worden verschaft, omdat de tarieven voor 2024 pas worden vastgesteld in de raadsvergadering van 14 december 2023. Het voorstel van het college ontvangt u op 23 november 2023.
10)	CDA	Pagina 35: Overzicht tarieven: wat zijn de effecten van diftar op de tarieven afvalstoffenheffing 2024?	De effecten voor 2024 zijn op dit moment nog niet exact berekend. Op 23 november 2023 ontvangt u hierover een voorstel van het college. Het voorstel wordt in de raadsvergadering van 14 december 2023 behandeld.

11)	CDA	Pagina 43: Moet het percentage impact bij PFAS 10% zijn i.p.v. 20%?	Hier wordt waarschijnlijk PFOA bedoelt (pagina 42). Het risico is gesteld op 20% van € 250.000 (= € 50.000) met een kans van 50% (= € 25.000). Het percentage van 20% voor impact is dus juist meegenomen in de berekening.
12)	CDA	Pagina 65: Risicoprofiel: wanneer kan de raad de geactualiseerde nota Verbonden partijen tegemoet zien in 2024?	Momenteel wordt gewerkt aan de nieuwe opzet. De verwachting is dat deze in het 1e kwartaal 2024 kan worden voorgelegd.
13)	CDA	Pagina 130: Investerings 04 wegen, straten en pleinen: uitvoering van diverse investeringen gepland in 2023 Nieuweweg – Noord (€ 3,5 miljoen) en brug Marsstraat (€ 0,2 miljoen) : is dit realistisch? Moet deze niet opgenomen worden voor 2024?	Beide projecten zijn reeds gestart. Dit betekent niet dat ze in 2023 afgerond worden of tot uitvoering komen. Voor de brug zal in december een besluit voorbereid worden als afronding van de gedane onderzoeken. Nieuweweg-noord is een project dat meerdere jaren in beslag gaat nemen. De planning is om in 2024 te starten met de aanleg van het eerste deel van de weg op het bestaande bedrijventerrein tussen de Hakgriend en de Wetering. Voor de tweede fase moet de ruimtelijke procedure nog starten. De planning hiervoor is om daar in 2024 mee te starten.
14)	TAB	Wanneer kunnen we de septembercirculaire verwachten?	De Septembercirculaire 2023 wordt in de raadsvergadering van 9 november 2023 behandeld. Voorstel is om deze als eerste begrotingswijziging 2024 vast te stellen.
15)	TAB	Blz. 9: vorig jaar was het uitgangspunt van de cao-verhoging 4%, wat is het uiteindelijk geworden? Is de 3% verhoging voor 2024 dan realistisch?	Het percentage dat is gehanteerd voor de indexatie is een inschatting op het moment van opstellen van de perspectiefnota. Daarbij nemen wij het percentage in acht dat vanuit de circulaire voor loonontwikkeling wordt gehanteerd. Voor 2023 gold inderdaad dat onze raming fors afweek van de uitkomst. Daarbij wegen wij ook mee dat het afgeven van een percentage ook een omgekeerd effect kan hebben, waarbij we onze positie in de onderhandelingen ondergraven.
16)	TAB	Blz. 16: Ontwikkeling buitendijkse jachthaven: u schrijft de ontwikkelingen te volgen. Wat zijn op dit moment de ontwikkelingen?	Er zijn momenteel geen concrete ontwikkelingen. We blijven alert op kansen die een ondernemersinitiatief mogelijk maken.
17)	TAB	Blz. 18: Wat is 'Team Sportservice'?	Teamsportservice ondersteunt de gemeente op het gebied van verenigingsondersteuning en het Sportakkoord. Dit doet Team Sportservice door de inzet van 2 verschillende functionarissen. Het gaat om een verenigingsadviseur en een coördinator sport en preventie (Sportakkoord).

18)	TAB	Blz. 20: Hoe staat met het programma van eisen voor nieuwbouw Lichtus/Driemaster?	De afgelopen maanden zijn de eerste verkenningen geweest met beide schoolbesturen (OVO en Trivia) daarbij is gesproken over de wens tot een integraal kindcentrum. Om dit verder te onderzoeken worden beide besturen eerst separaat ondervraagd op hun wensen en zal ook een mogelijk derde partij worden benaderd. Daarna volgen gezamenlijk sessies, waaruit één Programma van Eisen zal ontstaan. Met het aantrekken van een projectleider tbv het gebouw zal hier de komende maanden verder invulling aan worden gegeven.																																																												
19)	TAB	Blz. 28: Hoeveel WOO verzoeken zijn er afgelopen jaar geweest?	De WOO is inwerking getreden op 1 mei 2022. Sindsdien hebben we 10 WOO verzoeken ontvangen.																																																												
20)	TAB	Blz. 35: Overzicht tarieven: 2022 staat in begroting 2024-2027 €319. In de begroting van vorig jaar 2023-2026 (blz. 61) staat €292. Bij de rioolheffing staat in de begroting 2024-2027 €217. In de begroting van vorig jaar 2023-2026 (blz. 61) staat €231. Kunt u dit nader toelichten?	<p>Hieronder zijn de overzichten vanuit de begroting 2023 en 2024 opgenomen. De cijfers die u noemt vanuit de begroting 2023 hebben naar onze mening betrekking op het jaar 2020 in plaats van het jaar 2022. Uit onderstaande tabellen blijkt dat de cijfers over 2022 in beide begrotingen met elkaar overeenkomen.</p> <p>Begroting 2024:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>OZB-eigenaar*</td> <td>306,00</td> <td>314,00</td> <td>365,00</td> <td>407,00</td> </tr> <tr> <td>Rioolheffing</td> <td>231,00</td> <td>237,00</td> <td>217,00</td> <td>204,00</td> </tr> <tr> <td>Afvalstoffenheffing</td> <td>292,00</td> <td>309,00</td> <td>319,00</td> <td>332,00</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>829,00</td> <td>860,00</td> <td>901,00</td> <td>943,00</td> </tr> <tr> <td>% stijging/afname t.o.v. vorig jaar</td> <td>2,1%</td> <td>3,7%</td> <td>4,8%</td> <td>4,7%</td> </tr> </tbody> </table> <p>* Betreft gemiddeld betaalde OZB volgens het Coelo</p> <p>Begroting 2023:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2019</th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>OZB-eigenaar*</td> <td>298,00</td> <td>306,00</td> <td>314,00</td> <td>365,00</td> </tr> <tr> <td>Rioolheffing</td> <td>227,00</td> <td>231,00</td> <td>237,00</td> <td>217,00</td> </tr> <tr> <td>Afvalstoffenheffing</td> <td>287,00</td> <td>292,00</td> <td>309,00</td> <td>319,00</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>812,00</td> <td>829,00</td> <td>860,00</td> <td>901,00</td> </tr> <tr> <td>% stijging/afname t.o.v. vorig jaar</td> <td>3,8%</td> <td>2,1%</td> <td>3,7%</td> <td>4,8%</td> </tr> </tbody> </table> <p>* Betreft gemiddeld betaalde OZB volgens het Coelo</p>		2020	2021	2022	2023	OZB-eigenaar*	306,00	314,00	365,00	407,00	Rioolheffing	231,00	237,00	217,00	204,00	Afvalstoffenheffing	292,00	309,00	319,00	332,00	Totaal	829,00	860,00	901,00	943,00	% stijging/afname t.o.v. vorig jaar	2,1%	3,7%	4,8%	4,7%		2019	2020	2021	2022	OZB-eigenaar*	298,00	306,00	314,00	365,00	Rioolheffing	227,00	231,00	237,00	217,00	Afvalstoffenheffing	287,00	292,00	309,00	319,00	Totaal	812,00	829,00	860,00	901,00	% stijging/afname t.o.v. vorig jaar	3,8%	2,1%	3,7%	4,8%
	2020	2021	2022	2023																																																											
OZB-eigenaar*	306,00	314,00	365,00	407,00																																																											
Rioolheffing	231,00	237,00	217,00	204,00																																																											
Afvalstoffenheffing	292,00	309,00	319,00	332,00																																																											
Totaal	829,00	860,00	901,00	943,00																																																											
% stijging/afname t.o.v. vorig jaar	2,1%	3,7%	4,8%	4,7%																																																											
	2019	2020	2021	2022																																																											
OZB-eigenaar*	298,00	306,00	314,00	365,00																																																											
Rioolheffing	227,00	231,00	237,00	217,00																																																											
Afvalstoffenheffing	287,00	292,00	309,00	319,00																																																											
Totaal	812,00	829,00	860,00	901,00																																																											
% stijging/afname t.o.v. vorig jaar	3,8%	2,1%	3,7%	4,8%																																																											

21)	TAB	Blz. 42: Kunnen we straks de extra kosten van PFOA-verhalen op Chemours?	Op dit moment is daar nog geen uitsluitel over te geven. De rechter heeft recent in een tussenvonnis aangegeven dat Chemours/DuPont voor een groot deel aansprakelijk gesteld kan worden voor de veroorzaakte schade in omliggende gemeenten. Deze uitspraak biedt de mogelijkheid om een financiële claim in te dienen. Het onderbouwen van een dergelijke claim, inclusief de juridische procedure die daarop volgt is een complex en langdurig traject. Op dit moment verkennen we welke stappen we daarvoor moeten zetten. Daarbij stemmen we af met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en andere gemeenten in de regio. Mocht het zo zijn dat we daadwerkelijk een claim indienen, dan kan de informatie vanuit huidige en afgeronde projecten meegenomen worden als bewijslast.
22)	TAB	Blz. 61: In de begroting van 2023-2026 (blz. 78) stond een lening (nr. 13) van de Nederlandse Waterschapsbank van €12.500.000. Deze komt niet terug in de begroting van 2024-2027 (blz. 61). Wat is hiermee gebeurd?	Er was in de begroting 2023-2026 hier onterecht een naam van een bank in deze regel opgenomen. Dit betrof namelijk een verwachte aan te trekken lening. Zie hiervoor ok de toelichting die onder de tabel was opgenomen. Uiteindelijk is in 2022 een lening van € 7,5 miljoen aangetrokken i.p.v. € 12,5 miljoen.
23)	TAB	Blz. 77: Buitenzwembad: De initiatiefnemer heeft recent een nieuw voorstel gedaan waarmee de gesprekken worden hervat. Wat is de stand van zaken?	De initiatiefnemers hebben een aanbieding gedaan. Deze wordt intern doorgerekend en hier wordt op teruggekomen. Wij verwachten dat dit mogelijk nog voor het eind van dit jaar kan.
24)	TAB	Blz. 77: Buitenzwembad: Waarom zijn er geen kosten opgenomen in de begroting?	Er is nu nog niets opgenomen omdat alles nog niet compleet is.
25)	TAB	Blz. 77: Buitenzwembad: Wat zijn de gevolgen van het Didam-arrest voor dit nieuwe voorstel?	Het dient een maatschappelijk doel dus dit kan buiten Didam-arrest om. Dit wordt mogelijk nog wel juridisch getoetst.

26)	TAB	Blz. 78: IJzergieterij: de plankosten lopen op en de verwachting is dat niet alle kosten verhaalbaar zijn. Is er al duidelijkheid over de kosten voor de gemeente? Is daar rekening mee gehouden? Wat is de stand van zaken van de deels vernietiging van het bestemmingsplan door de raad van state? Is de procedure nu afgerond?	Het ontwerp bestemmingsplan heeft net ter inzage gelegen. Ook dit bestemmingsplan valt nog onder de Wro en Q1 2024 is de vaststelling gepland. Naar verwachting zal het project niet verder in kosten overschrijden. In het t-MPG per 1-7-2023 zal de laatste stand worden toegestuurd.
27)	TAB	Blz. 78: 't Oog – Waardzone: welke aanpassingen moeten worden gedaan? Brengen die aanpassingen extra kosten mee voor de gemeente? Is daar rekening mee gehouden?	De provincie heeft nadere eisen gesteld. Deze worden voorbereid om in het college te bespreken of hieraan voldaan kan worden.
28)	TAB	Blz. 131: Klopt het dat u geen investeringen voorziet voor duurzaamheid in de periode 2023-2027?	Het klopt dat duurzaamheid geen specifiek onderdeel is van genoemde investeringen. Echter, daar waar natuurlijke momenten ontstaan voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed zullen de gereserveerde Eneco-gelden gebruikt worden om de verduurzamingsopgaven van de gemeente verder vorm te geven. Denk hierbij aan Het huis van de Gemeente, Sporthal de Wielewaal en het binnenzwembad. Plannen hiervoor worden separaat aan de raad aangeboden, u kunt daar de concrete plannen én benodigde investeringen ten behoeve van verduurzaming als integraal onderdeel van de plannen bij tegemoet zien.

29)	CU	<p>Blz. 1 Financiële vertaalslag ambities. Halverwege deze alinea staat dat de aanvullende middelen voor realisatie van de ambities uit het coalitieakkoord nog niet zijn voorzien.</p> <p>Vraag: wat is de reden hiervoor? We zijn nu ruim een jaar onderweg, de realisatie zal de komende twee jaar plaats moeten vinden. Dan moet de Raad toch inzicht hebben in hoeverre de ambities ook te realiseren zijn?</p>	<p>Zoals ook bij de beantwoording van vraag 2 van het CDA is aangegeven betreffen dit grotere projecten, waarbij nog keuzes moeten worden gemaakt. Afhankelijk van de gemaakte keuzes zullen de investeringen en de exploitatiekosten worden geraamd. Gezien het stadium vinden wij het nog te opportuun om deze te ramen. Overigens is in de begroting wel deels rekening gehouden met de afschrijvingslasten voor levensduurverlengende investeringen. Dan gaat het om het gemeentehuis en sporthal De Wielewaal.</p>
30)	CU	<p>Blz. 2.Financieel meerjarenperspectief. Tweede zin: Hardinxveld-Giessendam kent een behoorlijk aantal grootschalige investeringen en projecten.</p> <p>Vraag: kunt u aangeven in hoeverre hiervoor gelobbyd wordt bij Rijk en provincie en of daar al resultaten in zijn bereikt?</p>	<p>Er wordt gezocht naar mogelijkheden om gelden aan te trekken van andere overheden. Voorbeelden hiervan zijn de regiodeal en de subsidieregeling mobiliteit. Subsidiemogelijkheden worden verkend. De subsidievoorwaarden bepalen of hier daadwerkelijk gebruik van gemaakt kan worden. Soms is dit haalbaar door aanpassingen van het plan maar soms is dit niet haalbaar.</p> <p>Er wordt momenteel met provincie en rijk verkend welke verdere mogelijkheden er zijn. Er zijn nog geen concrete toezeggingen gedaan.</p>
31)	CU	<p>Blz. 9 CAO ambtenaren. In 2024 is rekening gehouden et een stijging van 3%.</p> <p>Vraag: waar is dit op gebaseerd? Is dit een advies van de VNG?</p>	<p>Zie hiervoor het antwoord op vraag 15 (TAB).</p>

32)	CU	Zelfde bladzijde over de loon- en prijsontwikkelingen van de GR-en. Is hier eveneens rekening gehouden met 3%?	Een analyse van de begroting 2024 van GR-en leert dat niet alle GR-en een percentage noemen. Bij GR Sociaal en DGJ wordt een percentage genoemd van 3,9%.
33)	CU	Blz. 16. Ontwikkeling buitendijkse jachthaven. Vraag: is er een concreet initiatief van ondernemers?	Zie vraag 16 (TAB).
34)	CU	Blz. 17. Ontwikkeling Huis van de Gemeente. Vraag: Zijn de varianten overeenkomstig hetgeen al eerder dit jaar in de ontmoeting besproken is?	Ja, dat zijn grotendeels dezelfde varianten zoals die op 15 juni 2023 in de Ontmoeting is besproken.
35)	CU	Zelfde bladzijde Doorontwikkeling Wielewaal. Vraag: wordt de Raad hierover nog geïnformeerd via een ontmoeting?	Nee. Mogelijk is het bij het lezen opgevallen dat de tekst onder het kopje Doorontwikkeling sporthal de Wielewaal exact dezelfde is als de tekst onder het kopje Ontwikkeling Huis van de gemeente. Helaas is er m.b.t. de Wielewaal niet de juiste tekst vermeld. Het proces met betrekking tot de sporthal zal anders verlopen dan dat bij het Huis van de gemeente. In 2024 zal naar aanleiding van het onderzoeksrapport Doorontwikkeling De Wielewaal een advies worden opgesteld en voorgelegd in een Debat & Besluit..
36)	CU	Idem, Centrumvisie. Vraag: is hier al nadere informatie over beschikbaar, of komt dit ook in een ontmoeting nog aan de orde?	Er wordt op dit moment samen met verschillende ondernemers en winkeliers gewerkt aan de contouren voor een Centrumvisie. Als de contouren helder zijn, dan zal er een breder participatietraject plaatsvinden. Daarbij zal ook een moment in De Ontmoeting georganiseerd worden. Voor het einde van 2023 willen we u door middel van een raadsinformatienota uitgebreider op de hoogte brengen van het proces tot nu toe en de beoogde vervolgstappen tot aan de vaststelling van een nieuwe visie.

37)	CU	<p>Blz. 18: Groen en gezond. Kleinschalige recreatie.</p> <p>We creëren duidelijkheid over meekoppelkansen voor kleinschalige recreatie rondom de nieuwe boezem.</p> <p>Vraag. In het Algemeen Dagblad van 14 oktober geeft de projectleider van het project Boezemkanaal ons inziens een wat ander beeld, met name wat betreft de recreatie op kleine schaal. Volgens hem is daarvan geen sprake. Kunt u hierover duidelijkheid geven?</p>	<p>Dit interview is gegeven door de projectleider van het Waterschap Rivierenland. Kleinschalige recreatie staat nog steeds op de agenda in de overleggen met WSRL.</p>
38)	CU	<p>Blz. 19: Energie opwekken via zon op dak en grootschalig zon. Vraag: tenminste een collectieve inkoopactie. Voor wie en waarom maar een?</p>	<p>Collectieve inkoopacties als deze zijn primair gericht op woningeigenaren. De afgelopen jaren hebben we gemiddeld één maal per jaar een dergelijke actie georganiseerd. Die lijn zetten we voort. Meer dan één per jaar wordt niet uitgesloten (vandaar 'tenminste') maar de ervaring leert dat, in relatie tot de kosten die een dergelijke inkoopactie met zich mee brengt, één actie per jaar het meest zinvol is. Goed om te weten: als het gaat om zonnepanelen op particuliere woningen doet onze gemeente het boven gemiddeld goed.</p>

39)	CU	<p>Blz.21. Spoorwegovergang Binnendams. De Stationsstraat moet dan voorrang verlenen. Daardoor worden de ontruimingslichten overbodig.</p> <p>Vraag: Klopt dat wel? Deze lichten zijn toch ook bedoeld om verkeer te laten stoppen omdat er een trein aankomt? Maakt het weghalen de situatie juist niet onveilig?</p>	<p>De ontruimingslichten zijn bedoeld om het kruisingsvlak vrij te maken. In de huidige situatie is er sprake van een ongelijkwaardige kruising met een uitritconstructie voor de Damstraat. Dit betekent dat verkeer dat over de spoorwegovergang komt, voorrang moet verlenen aan bestuurders van de Stationstraat en de Parallelweg. Als er uit de Stationsstraat of Parallelweg een stroom auto's komt, kan het verkeer vanaf de Spoorweg niet weggrijden en ontstaat een valstrijksituatie. De ontruimingslichten zorgen er voor dat verkeer op de Stationsstraat en Parallelweg wordt stil gezet, zodat het verkeer dat zich op de overweg bevindt, veilig kan weggrijden.</p> <p>Na aanpassing van het kruispunt is sprake van een voorrangskruising waarbij de route Spoorweg-Parallelweg in de voorrang zit. Verkeer van de zijwegen moeten al het verkeer op de doorgaande route Parallelweg – Spoorweg voor laten gaan. Er is geen sprake meer van een valstrijksituatie omdat het verkeer dat van de Spoorweg af komt, altijd voorrang heeft op het verkeer dat van de Stationsstraat komt. Het verkeer dat vanaf de Parallelweg naar de Stationsstraat wil rijden, slaat af en moet het verkeer komende uit de Spoorweg ook voor laten gaan op grond van de verkeersregel recht doorgaand verkeer op dezelfde weg gaat voor.</p>
40)	CU	<p>Blz. 31. Verbonden partijen. Vraag: is er een basisdocument voor de evaluatie? M.a.w. is duidelijk (van tevoren) wat besproken wordt, wat de verbeterpunten zijn etc.? Wat zijn de consequenties van de evaluatie?</p>	<p>Er is een gezamenlijk startdocument opgesteld waarin gezamenlijke uitgangspunten voor de tussentijdse evaluatie zijn opgenomen. Op basis hiervan is opdracht verstrekt aan een extern bureau. Deze tussentijdse evaluatie is onderdeel van de afspraken die gemaakt zijn bij de start van de Servicegemeente en is daarmee de opmaat naar te maken dienstverleningsafspraken voor de komende jaren.</p>
41)	CU	<p>Blz. 33. Het overzicht. Vraag: de leges voor bouwvergunningen halveren in 2024. Kunt u hiervoor een verklaring geven?</p>	<p>De ramingen worden gebaseerd op de verwachte projecten in de komende jaren. Voor 2023 verwachten we, in verband met de ingangsdatum van de Omgevingswet per 1-1-2024, extra aanvragen. Daar tegen over staat dat in 2024, met name in het 1^e halfjaar, naar verwachting minder aanvragen binnen komen. Dit betekent dat in 2023 een hogere legesopbrengst wordt verwacht en in 2024 juist niet.</p>

42)	CU	Zelfde bladzijde, de hondenbelasting. Vraag: vorig jaar is vanuit de Raad gevraagd in hoeverre onze gemeente deze nog moet hanteren. Het lijkt er nu op, dat hiermee niets is gedaan. Waarom niet? Kunt u aangeven wat de plannen zijn?	Wij hebben de gemeenteraad in april 2023 een informatienota over de hondenbelasting verstrekt. In deze nota hadden wij opgenomen: "Indien de gemeenteraad de hondenbelasting af willen schaffen, dan wordt verzocht om dit bij de behandeling van de Perspectiefnota 2024-2027 (6 juli 2023) kenbaar te maken en daarbij ook een alternatief dekkingsvoorstel aan te geven, zodat dit dekkingsvoorstel kan worden verwerkt in de Begroting 2024-2027". Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2024-2027 hebben wij geen voorstellen van de gemeenteraad ontvangen. In de begroting 2024 hebben wij daarom de inkomsten vanuit de hondenbelasting gehandhaafd.
43)	CU	Blz. 35: Bovenaan, kwijtscheldingsverzoeken. Er is de laatste jaren een trend waarneembaar van een stijgend aantal kwijtscheldingsverzoeken. Dit zou te maken hebben met economische crisis en Covid. Vragen: 1. Klopt dit wel? De fin.-ec. crisis is al weer een aantal jaren geleden. COVID lijkt ook niet aannemelijk aangezien deze zowel voor 2020 als voor 2021 geldt. 2022 zou dan lager moeten zijn en niet hoger. 2. Vervolg: wat is de oorzaak? Zoals aangegeven wijfelen wij aan de genoemde redenen. 3. Kunt u al een indicatie geven over de realisatie in 2023? 4. Waarom wordt niet geanticipeerd op de ontwikkelingen?	<ol style="list-style-type: none"> 1. De economische crisis ligt inderdaad enige jaren achter ons, maar tegelijkertijd is daar ook nog sprake van een na-effect. Doordat in onze gemeente relatief gezien meer inwoners met lagere inkomens zijn en dit zijn weerslag met name daarin is terug te vinden. Overigens gaat het hier om een niet limitatieve opsomming van oorzaken. 2. Voor het antwoord verwijzen wij naar het antwoord bij nummer 1 van deze vraag. 3. Het totaal aantal kwijtscheldingsverzoeken en toekenningen/afwijzingen ontvangen wij bij de totaalverantwoording over 2023. Deze ontvangen wij in de loop van januari 2024. Qua verwachte uitgaven (t/m 3^e kwartaal) bedraagt deze € 115.000.

44)	CU	Blz. 36. Rangorde in tabel OZB gaat de rangorde van hoog naar laag? Hoe kan onze gemeente dan 174 staan en Vijfheerenlanden 257 terwijl daar de lasten lager zijn?	Wij hanteren hiervoor de rangorde van het COELO. Daaruit komen de gemeenten op de plek uit zoals in het overzicht getoond. Nadere analyse leert wel dat bij Vijfheerenlanden abusievelijk met het tarief van een eenpersoonshuishouden is gerekend bij afvalstoffenheffing. Voor een meerpersoonshuishouden is dat € 412, waarmee het totaal van de lasten op € 1.008 uitkomt. Daarmee is ook de rangorde Alblasserwaard-Vijfheerenlanden anders. Hardinxveld-Giessendam komt dan op plek 3 en Vijfheerenlanden op plek 4.
45)	CU	Blz. 40. Tabel weerstandscapaciteit. Vraag moet daar niet EUR 190k bijgeteld worden, zijnde de realisatie OZB 2023?	Het gaat in dit overzicht niet om de realisatie, maar om de onbenutte capaciteit. Daarbij is het referentiepunt de landelijke norm.
46)	CU	Blz. 42. Risicomatrix. Vraag: Klopt het getal achter leerlingenvervoer in kolom Kans/gemiddeld 50% wel? Volgens mij moet dit nog met 50% worden vermenigvuldigd. Uitkomst is dan EUR 59k afgerond.	Dit moet inderdaad € 58.250 zijn, te weten 50% impact x € 233.000 x 50% kans.
47)	CU	Blz. 44. Waardlanden. Een van de oorzaken van te laag Eigen Vermogen betreft uitstel Diftar. Vraag: 1. wordt dit na invoering ingelopen? 2. Nog een vraag: uitstel Diftar is geen laatste moment beslissing. Hoe lang was dit bij Waardlanden bekend en waarom is er niet eerder een waarschuwing afgegeven?	1. Het is op dit moment nog niet aan te geven of de invoering van Diftar leidt tot een verbetering van het eigen vermogen van Waardlanden. In de begroting 2024 van Waardlanden is rekening gehouden met de invoering van Diftar. Onze tarieven voor 2024 zullen wij mede baseren op deze begroting. De effecten van de invoering van Diftar zijn moeilijk in te schatten. Mochten de effecten dusdanig positief zijn, dat zij de begroting van Waardlanden overtreffen, dan leidt dit tot een positief jaarrekeningresultaat. Waardlanden kan dan aan de deelnemende gemeenten voorstellen om dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve. 2. Het besluit tot uitstel Diftar is begin 3de kwartaal 2022 genomen. Alleen het uitstel van Diftar gaf niet direct aanleiding voor het afgeven van een waarschuwing, omdat het effect op de daadwerkelijke verwerkingskosten op dat moment nog niet goed in te schatten was. De combinatie van uitstel Diftar, de gestegen salariskosten (nieuwe CAO), stijging verwerkingskosten en het negatieve jaarrekeningresultaat na resultaatbestemming over 2022, dat zorgt voor een negatief eigen vermogen, geven nu wel aanleiding tot het geven van een waarschuwing.

48)	CU	Blz. 46. Rentelasten. Vraag: overweegt u een herschikking van de leningen naar looptijd om de lasten te verlagen?	Zie hiervoor de beantwoording op vraag 5 van het CDA.															
49)	CU	Blz. 47 bovenaan weerstandsvermogen. Vraag: hoe scoort onze gemeente vergeleken met andere gemeenten die overeenkomen qua omvang?	<p>Het weerstandsvermogen en daarmee samenhangend de weerstandscapaciteit is per gemeente anders. Het vermogen zegt iets over het vrij beschikbare deel van de reserves en is niet te vergelijken tussen de gemeenten. De capaciteit echter wel, waarbij wij goed scoren. In onderstaand overzicht wordt dit zichtbaar gemaakt.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Waarderingscijfer</th> <th>Ratio weerstandsvermogen</th> <th>Betekenis</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>≥ 2</td> <td>Uitstekend</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>1,4 – 2,0</td> <td>Ruim voldoende</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>1,0 – 1,4</td> <td>Voldoende</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>0,8 – 1,0</td> <td>Matig</td> </tr> </tbody> </table> <p>Wij beschikken niet over informatie hoe andere gemeenten (in onze regio) er voor staan. Op basis van de begroting 2024 van de gemeente Sliedrecht is deze 1,03 oftewel voldoende. Voor onze gemeente is deze 1,7, dus ruim voldoende.</p>	Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis	A	≥ 2	Uitstekend	B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende	C	1,0 – 1,4	Voldoende	D	0,8 – 1,0	Matig
Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis																
A	≥ 2	Uitstekend																
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende																
C	1,0 – 1,4	Voldoende																
D	0,8 – 1,0	Matig																
50)	CU	Blz. 53: Baggeren. Bij saldo programmalasten zie ik een groot verschil tussen begroting 2024 en 2025. Vraag: graag een verklaring voor het verschil tussen 2024 en 2025.	<p>Dit verschil wordt verklaard door de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de uitvoering van het baggerplan. Deze middelen zijn tot en met 2024 door de gemeenteraad beschikbaar gesteld. De uitvoering van het baggerplan loopt van 2021 tot 2024. In de laatste maanden van 2023 en de eerste maanden van 2024 wordt het laatste peilgebied (Giessendam) gebaggerd. Tegenover deze hoger middelen staat ook een hoger onttrekking aan de reserve, omdat de uitgaven worden gedekt uit de ENECO-middelen. Per saldo is het effect tussen 2024 en 2025 gering (€ 171 om € 164).</p>															

51)	CU	Blz. 57. Tabel begraafplaatsen. Vraag: Wat is de reden van de forse verhoging voor 2025 in kapitaallasten en afschrijvingen? Is dat alleen de uitbreiding van de Spindermolen?	Dit klopt. De verhoging van de kapitaallasten heeft voornamelijk te maken met de uitbreiding van de Spindermolen.
52)	CU	Blz. 60. Berekening kasgeldlimiet. Vraag: wanneer is de limietruimte optimaal bent en is dat in 2023 bereikt?	De kasgeldlimiet is een afgeleide van een percentage (8,5%) van de begroting. Dit is een hard gegeven en onder deze limiet kunnen wij in principe kort geld aantrekken. Op basis van de huidige inzichten hebben wij de kasgeldlimiet de eerste 2 kwartalen overschreden. In het 4 ^e kwartaal 2022 en het 3 ^e kwartaal 2023 werd de limiet niet overschreden. Daardoor behoeften wij niet aan de provincie te rapporteren en ook geen maatregelen te treffen. Overigens wordt de limiet soms overschreden doordat ontvangsten onregelmatig verlopen. Dit heeft met name te maken met fluctuaties in uitkeringen zoals het BTW-compensatiefonds. Deze wordt in juni betaald, terwijl de lasten in de voorgaande maanden/voorgaand jaar zit.
53)	CU	Blz.75. Betaalbaarheid woningen. Graag wat concrete gegevens. Wat zijn de gevolgen voor onze gemeente als de Rijksoverheid de eisen voor middenhuur aanscherpt het percentage sociale huur aanpast?	Als gemeente hebben we weinig actieve grondexploitaties. Voor Blauwe Zoom is het bestemmingsplan verregaand in ontwikkeling en lijken er geen grootschalige aanpassingen op de typologie noodzakelijk. Voor overige gemeentelijke projecten zal het mee vallen. Dan blijven veel projecten van derden over die nog niet ver genoeg in ontwikkeling zijn. In omliggende gemeenten komen business cases van derden met relatief veel sociale en middenhuurwoningen niet rond. Soms lukt dit d.m.v. subsidiering, zoals de recente SBI subsidie. Maar zonder subsidie is het momenteel lastig. Een logisch gevolg kan planuitval zijn en dat er daardoor op jaarbasis minder nieuwbouw(woningen) bij komen. Onze gemeente loopt dat risico ook bij enkele (1-3) projecten.
54)	CU	Blz.75: PFAS. Is de binnen de gemeentegrenzen gevonden verhoogde waarden mbt PFAS nog terug te herleiden naar Chemours?	Daar is op dit moment geen volledig uitsluitsel over te geven en zal per geval verschillen en onderbouwd moeten worden. Er zijn namelijk ook PFAS-soorten in onze gemeente aanwezig die niet te koppelen zijn aan Chemours/DuPont, zoals PFOS. Het is wel zeer aannemelijk dat de verhoogde waarden voor PFOA te herleiden zijn naar het bedrijf.

55)	CU	Blz. 77: Buitenzwembad. Vraag: wat is recent en in hoeverre wijkt dit af van hetgeen de Raad eerder over is geïnformeerd? Hoe realistisch is dit nieuwe plan? Het loopt al jaren en ook dit jaar is het weer van de termijncalender gehaald.	Zoals al eerder is meegegeven wordt e.e.a. beoordeeld en zal er een advies worden opgemaakt wat de status kan zijn.
56)	CU	Blz. 97. Klopt het dat er onder Huisvesting onderwijs nog geen rekening is gehouden met de nieuwbouw Ichthus/Driemaster?	Bij het opstellen van de programmabegroting 2024-2027 wordt nog gewerkt aan mogelijke varianten voor ontwikkeling van het project Ichthus/Driemaster. De daarmee samenhangende financiële impact is dan ook nog niet bekend en kan nog niet worden meegenomen in de programmabegroting 2024-2027. De raad zal een afzonderlijk voorstel aangeboden krijgen als de hoogte van het benodigde budget bekend is.
57)	CU	Blz. 103. Onder cliënten met een maatwerkarrangement WMO staat onder onze gemeente 660 negatief? Is dit een aantal of een %? Graag een toelichting hoe we dit moeten interpreteren.	Het negatief teken is per abuis gebruikt. De indicator geeft het aantal cliënten weer per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep voor onze gemeente.
58)	CU	Blz. 111. Waar is het resultaat van EUR 529 over 2023 terug te vinden? De begroting 2023 geeft na de septembercirculaire van 2022 een saldo van EUR567 positief. De najaarsnota 2023 EUR 323 negatief.	Het blijkt dat de cijfers die voor 2023 in deze tabel staan niet kloppen. Het resultaat had € 546.000 negatief moeten zijn. Dat is het saldo voor de najaarsnota 2023. De verschillen van de fout in deze tabel zit met name in de lasten bij de programma's 8 en 14, waarbij de oorzaak van deze fout niet door ons te achterhalen is. In de definitief te publiceren versie zullen wij de juiste tabel erin plakken. In de bijlage is deze ook opgenomen.